

โรคอุกเขินในเด็ก

ภาวะไข้ชัก

ภาวะไข้ชักในเด็กพบในเด็กที่มีอายุระหว่าง 6 เดือนถึง 5 ปี สาเหตุเกิดจากสมองของเด็กเล็กยังเจริญไม่เต็มที่ ทำให้เด็กมีอาการชักเมื่อถูกกระตุ้น โดยอาการชักจะสัมพันธ์กับภาวะไข้สูงมากกว่า 39 องศาเซลเซียส

อาการและอาการแสดง ส่วนใหญ่จะมีอาการเกร็งกระตุกที่หน้า ปาก แขนขาเฉพาะส่วนหรือทั้งตัว น้ำลายฟูมปาก หดสติ เรียกไม่ตอบสนอง ส่วนน้อยจะมีอาการนิ่งเหม่อลอย

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น คล้ายกับในผู้ใหญ่แต่ให้เน้นไปที่การเช็ดตัวลดไข้และกำจัดสาเหตุของไข้ให้หมดไป โดยขั้นตอนมีดังนี้

1. จัดสภาวะแวดล้อม โดยต้องป้องกันการบาดเจ็บของผู้ป่วยที่อาจเกิดขึ้นขณะชัก จัดให้ผู้ปวยนอนลงกับพื้นในบริเวณที่ปลอดภัย ไม่ควรมีเฟอร์นิเจอร์ หรือวัตถุแหลมคม ที่ผู้ป่วยอาจไปกระทบกระแทกได้ขณะชัก
2. จัดเสื้อผ้าผู้ป่วยให้หลวม โดยเฉพาะบริเวณลำคอ ไม่ควรรัดมากเกินไป
3. อยู่กับผู้ปวยจนกว่าผู้ปวยจะหยุดชัก โดยให้มีคนใดคนหนึ่งโทรตาม 1669 เพื่อตามบุคลากรทางการแพทย์มาช่วยเหลืออย่างทันที่
4. หลังจากหยุดชัก จัดผู้ปวยให้นอนตะแคงซ้าย (Recovery position) เพื่อป้องกันทางเดินหายใจส่วนบนอุดตัน และป้องกันการสำลักอาหาร ลงปอด
5. เช็ดตัวลดไข้อย่างน้อย 5 นาที โดยใช้ผ้าอุ่นหรือน้ำอุณหภูมิปกติ เช็ดไปตามตัวโดยเฉพาะบริเวณซอกคอ ขาหนีบ และรักแร้

ข้อควรระวัง ห้ามทำสิ่งต่อไปนี้ในผู้ป่วยชัก

1. ห้ามผูกตรึงผู้ป่วย
2. ห้ามนำวัตถุใดๆรวมถึงนิ้วมือของผู้ช่วยเหลือใส่ในปากของผู้ป่วย ระหว่างฟันบนและล่าง เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และยังสามารถเกิดอันตรายจากวัตถุทำให้เกิดแผลในปาก และนิ้วของผู้ช่วยเหลืออาจถูกกัดขาดได้
3. อย่าเคลื่อนย้ายผู้ป่วยขณะกำลังชักเกร็ง ยกเว้นกรณีชักอยู่ในบริเวณที่ไม่ปลอดภัย
4. ไม่ต้องพยายามทำให้ผู้ป่วยหยุดชัก เนื่องจากผู้ป่วยไม่รู้ตัวและห้ามตัวเองไม่ได้ หากไม่หยุดชักอาจจำเป็นต้องได้รับยาฉีดเข้าเส้นเลือดเท่านั้น
5. อย่าให้ผู้ป่วยรับประทานอะไรทางปากจนกว่าผู้ป่วยจะหยุดชักและตื่นดีแล้ว

ข้อเท็จจริงที่ควรทราบ

โดยทั่วไปภาวะไข้ชักจะไม่มีผลต่อพัฒนาการ หรือการเรียนรู้ของเด็กที่แข็งแรงดี ยกเว้นในบางรายที่มีอาการชักติดต่อกันเป็นเวลานาน (โดยเฉพาะถ้านานมากกว่า 30 นาที) จนมีภาวะตัวเขียว ขาดออกซิเจน ทำให้อาจมีผลต่อสมองได้ แต่โดยทั่วไปอาการชักชนิดนี้ มักจะหยุดได้เองภายใน 3-5 นาที จึงไม่น่ามีอันตรายต่อสมองของเด็ก

สำคัญวัตถุแปลกปลอมในเด็ก (อ่านรายละเอียดในบททางเดินหายใจ)

อุจจาระร่วงหรือท้องเสียในเด็ก

โรคอุจจาระร่วงหรือท้องเสีย เป็นโรคที่พบได้บ่อย หากเด็กได้รับการดูแลรักษาที่ไม่เหมาะสม หรือล่าช้า อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนและทำให้เด็กเสียชีวิตได้ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียหรือไวรัส ในลำไส้ รongมาคือแพ้นมวัวหรืออาหาร เช่น ไข่ขาว อาหารทะเล เป็นต้น

อาการและอาการแสดง ถ่ายอุจจาระเหลวตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป หรือ ถ่ายมีมูกเลือดปน 1 ครั้งขึ้นไปเด็กที่อาจมีอาการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น มีไข้ อาเจียน โดยเฉพาะโรต้าไวรัส จะมีอาการอาเจียนมาก

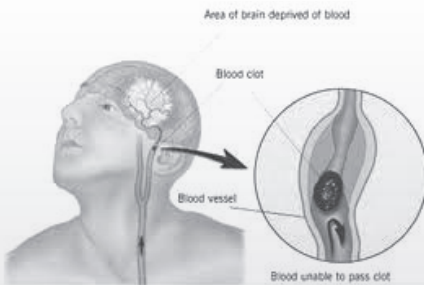
อาการที่แสดงว่าผู้ป่วยเสียน้ำมากต้องรีบไปพบแพทย์ ได้แก่ ปากแห้ง ตาโหล กระหม่อมลึกลงในเด็กเล็ก ซึม ไม่ค่อยเล่นเหมือนปกติ นอนตลอด

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1. ถ้าเด็กยังทานนมหรือนมแม่อยู่ให้ทานได้ตามเดิม
2. ในกรณีที่ทานอาหารให้ทานอาหารอ่อนๆ เช่น ข้าวต้ม หลีกเลียงอาหารรสจัด
3. ให้ทานน้ำเกลือแร่เด็ก โดยให้จิบบ่อยๆ หลายๆ ครั้ง แทนที่จะให้ปริมาณมากๆ ในครั้งเดียว
4. ห้ามให้ยาหยุดถ่ายหรือยาใดๆ นอกจากแพทย์สั่ง
5. ถ้ามีอาการแสดงว่าผู้ป่วยเสียน้ำมาก หรือมีอาการปวดท้องมาก ให้รีบไปพบแพทย์ทันที

โรคฉุกเฉินในผู้สูงอายุ

ภาวะเส้นเลือดในสมองตีบ (Acute Stroke)

รูปที่ 38 แสดงลักษณะเส้นเลือดในสมองที่อุดตัน

ภาวะเส้นเลือดในสมองตีบ คือภาวะที่มีลิ่มเลือดไปอุดตันที่เส้นเลือดในสมอง ทำให้สมองส่วนที่ขาดเลือดตาย ถือเป็นภาวะฉุกเฉิน ที่จำเป็นต้องได้รับการตรวจอย่างรวดเร็วและให้การรักษาทันเวลาด้วยการให้ยาละลายลิ่มเลือดภายใน 4 ชั่วโมง 30 นาที

